

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕДУРИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

UPDATE OF THE PROCEDURE FOR THE FORMATION OF FINANCIAL RESOURCES OF THE ENTERPRISE IN THE CONDITIONS OF THE DIGITAL ECONOMY

У статті розкриваються основні принципи управління фінансовими ресурсами підприємств в умовах функціонування цифрової економіки України і світу. Авторами висвітлено основні складові механізми управління фінансовими ресурсами підприємств. Проведено огляд найбільш відомих підходів до визначення характеристик фінансових ресурсів підприємства, який показав багатомірність і різноплановість теоретичних і практичних поглядів на цю економічну категорію. Запропоновано узагальнений вигляд економічної категорії «фінансові ресурси» підприємств, який відображає його основні характеристики як елементу фінансового менеджменту підприємства. Розглянуто принципи ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства, що забезпечується реалізацією поставлених перед ним завдань і мети. Визначено основоположні аспекти системи управління фінансовими ресурсами підприємства як складової фінансового менеджменту.

Ключові слова: фінансові ресурси, фінансування, грошові кошти, грошові потоки, цифрова економіка.

The article reveals the main principles of managing the financial resources of enterprises in the conditions of functioning of the digital economy of Ukraine and the world. The authors highlighted the main components of the mechanism for managing the financial resources of enterprises. An overview of the most well-known approaches to determining the characteristics of the financial resources of the enterprise was conducted, which showed the multidimensionality and diversity of theoretical and practical views on this economic category. A generalized view of the economic category «financial resources» of enterprises is proposed, which reflects its main characteristics. A generalized view of the economic category "financial resources" of enterprises is proposed, which reflects its main characteristics as an element of the financial management of the enterprise. The principles of effective management of the company's financial resources, which is ensured by the implementation of the tasks and goals set before it, are considered. The fundamental aspects of the system of managing the company's financial resources as a component of financial management are determined. It is proved that the formation of the financial resources of the enterprise is one of the most significant functional areas of the financial management system. It is closely related to other enterprise management systems. Management of financial resources is organically included in the system of income and expenditure management, management of the movement of assets and capital, management of all aspects of operational, investment and financial activities of the enterprise. When managing the formation of financial resources, it is necessary to determine the optimal structure and volume of funds, which affects the constant solvency of enterprises, as well as creates prerequisites for the further prospective development of the enterprise. The procedure for forming the company's financial resources must take into account the system of factors of the economic environment in which the company carries out its production and economic activities.

Key words: financial resources, financing, cash, cash flows, digital economy.

УДК 336.64

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.8-19>

Халатур С.М.¹

д.е.н., професор,
професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Дніпровський державний
аграрно-економічний університет

Строцький В.В.²

магістр,
Дніпровський державний
аграрно-економічний університет

Khalatur Svitlana

Dniprovsk State Agrarian University
of Economics

Strozkii Vadym

Dniprovsk State Agrarian University
of Economics

Постановка проблеми. Сучасний фінансовий стан підприємств залежить значною мірою від створення достатнього ресурсного забезпечення, а тому потребує значного поширення джерел фінансування та окреслення пріоритетних векторів його розвитку. Наявність належних обсягів фінансових ресурсів підприємства необхідна для формування фондів та капіталу, який використовується у його виробничій діяльності. Саме тому процедура формування фінансових ресурсів підприємства при забезпеченні його фінансової стійкості і платоспроможності повинна враховувати обсяги таких різних джерел, враховуючи їх конвертацію по своїй реальній вартості.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження проблем формування фінансових ресурсів підприємств знайшло відображення в

багатьох публікаціях економічного спрямування різних авторів, а саме: Григораша О.В., Таран Н.О., Жданової О.М., Гриценко Л.Л., Деркач Л.С., Масюк Ю.В., Нечипоренко А.В., Рибалкіної А.О., Салиги К.С., Писаренко Г.А., Опаріна В.М., Філімоненка О.С. та інших [1–5]. Проте окремі питання процедури формування фінансових ресурсів підприємств недостатньо окреслені та вивчені в економічній літературі, а тому потребують подальшого дослідження в умовах цифрової економіки.

Формулювання цілей статті. Мета статті спрямована на виділення окремих аспектів та вирішення проблем процедури формування фінансових ресурсів підприємств в умовах сучасного функціонування цифрової економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. При управлінні формуванням фінансових ресурсів

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8331-3341>

² ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-1684-2515>

необхідно визначати оптимальну структуру та обсяги грошових коштів, що впливає на постійну платоспроможність підприємств, а також створює передумови подальшого перспективного розвитку підприємства. Активи підприємства можемо розділити на окремі види за функціональним призначенням, швидкістю обігу операційного або інвестиційного процесу, ступеня ліквідності. Систематизація різних підходів до визначення характеристик економічної сутності «фінансові ресурси підприємства» показує, наскільки багатоаспектними виявляються теоретичні і прикладні позиції та дозволяє узагальнити окремі складові «фінансових ресурсів підприємства». Отже, пропонуємо сформулювати визначення економічної категорії «фінансові ресурси» наступними способами.

Одній науковці вважають, що фінансові ресурси підприємства являють собою сукупність розподілених за окремими джерелами формування грошові надходження та грошові фонди, які використовуються в його господарській діяльності, а також перетворюються з врахуванням різних факторів – часу, ризику, ліквідності. Авторами Гриценко Л.Л., Деркач Л.С. запропонована дефініція «фінансові ресурси», як «надходження суб'єкта господарювання, що перебувають у децентралізованих фондах грошових коштів, а також в нефондовій формі, та використовуються на покриття його потреб й фінансових зобов'язань з метою забезпечення розширеного відтворення» [2, с. 81].

Класифікація фінансових ресурсів дозволяє оцінити можливість підприємства генерувати грошові кошти, необхідні для продовження й розширення основної діяльності без залучення зовнішніх джерел фінансування, виявити вкладення коштів в активи, які будуть забезпечувати генерування

прибутку й грошових потоків у майбутньому, а також прогнозувати майбутній рух грошових коштів, пов'язане з вимогами осіб, що надали підприємству капітал. Динаміка і структура фінансових ресурсів підприємства оперативне відображає розмір, якість і напрямок змін фінансового стану підприємств, які потім фіксуються відповідними аналітичними показниками. Управління фінансовим станом підприємства і забезпечення його фінансової стабільності спирається на організацію грошових потоків. Це потребує виокремлення їх за сферами діяльності підприємства – операційної, інвестиційної, фінансової [3].

В наукових публікаціях економічного напрямку висвітлено багато аспектів щодо процедури формування фінансовими ресурсами та модами їх управління. Управління фінансовими ресурсами підприємства – один з найбільш значимих функціональних напрямків системи фінансового менеджменту, тісно пов'язане з іншими системами управління підприємством. Управління фінансовими ресурсами органічно входить у систему управління доходами й витратами, управління рухом активів і капіталу, управління всіма аспектами операційної, інвестиційної й фінансової діяльності підприємства. Процедура управління фінансовими ресурсами, на думку науковців Нечипоренко А.В. і Рибалкіної А.О., представляє собою «складний механізм об'єднаних елементів в системі принципів, важелів і методів розробки й реалізації управлінських рішень, пов'язаних з формуванням, розподілом і використанням грошових коштів, а також організацією їх обороту на підприємстві» [4].

Ефективне управління фінансовими ресурсами та їх формування підприємства забезпечується реалізацією певних принципів, основні з яких представлені на рис. 1.

Рис. 1. Основні принципи процедури управління та формування фінансових ресурсів підприємства

Джерело: складено авторами

1. Інтегрованість системи фінансового управління підприємством. Управління фінансовими ресурсами має тісний взаємозв'язок з усіма сферами та напрямками підприємства – операційною, фінансовою, інвестиційною, що здійснює значний вплив на його результати від ведення виробничо-господарської діяльності.

2. Комплексний характер прийняття фінансових рішень передбачає створення комплексної функціонуючої системи фінансового менеджменту, в якій забезпечується розробка та прийняття важливих фінансових рішень.

3. Підвищення динамізму фінансового управління. Реалізація цього принципу заснована на системі управління фінансовими ресурсами, яка повинна враховувати вплив багатьох факторів економічного середовища.

4. Актуалізація підходів до прийняття фінансових рішень при фінансуванні підприємства. Підготовка та прийняття певного фінансового рішення повинна ґрунтуватися на конкретній фінансовій політиці та фінансовій стратегії в сфері організації формування й використання фінансових повинна, а також враховувати пріоритетні можливості при виборі джерел фінансування підприємства.

5. Орієнтація на фінансову стратегію розвитку підприємства. Необхідність вибору фінансових стратегій повинна забезпечувати врахування критеріїв відбору джерел формування фінансових ресурсів, а також підприємства, стратегічними співставлення з напрямками розвитку підприємства, метою його основної діяльності задля забезпечення його економічної бази формування високих обсягів фінансових ресурсів у майбутньому періоді.

6. Оптимізація джерел фінансування за рахунок власних, запозичених і залучених коштів. З урахуванням змісту й принципів управління фінансовими ресурсами підприємства формуються його цілі та завдання. Розглядаючи ефективну систему управління фінансовими ресурсами, організовану з урахуванням викладених принципів, необхідно створити основу високих темпів розвитку підприємства, збалансованості обсягів основних видів його господарської діяльності, досягнення високих кінцевих результатів цієї діяльності й постійного росту його ринкової вартості.

В ході реалізації своєї основної мети управління фінансовими ресурсами підприємства спрямовано на рішення основних завдань, які представлено на рис. 2.

Рис. 2. Система основних завдань, спрямованих на реалізацію основної мети формування та управління фінансовими ресурсами

Джерело: складено авторами

Основною метою формування та фінансовими ресурсами підприємства виступає також досягнення ним таких позитивних показників фінансового стану, які забезпечили б належний рівень його фінансової стабільності, рентабельності, ліквідності і платоспроможності, ділової активності при створенні умов його економічної безпеки [1, с. 1074].

Висновки. При ранжируванні окремих завдань управління фінансовими ресурсами на підприємстві слід застосовувати елементи фінансової політики та стратегії, що здійснюється шляхом визначення пріоритетності позицій розвитку підприємства й фінансового менталітету його власників або фінансових менеджерів. Отже, система основних завдань, спрямованих на реалізацію основної мети формування та управління фінансовими ресурсами включає ряд заходів, спрямованих на максимізацію власних фінансових ресурсів, оптимізацію обсягів фінансових ресурсів розподілених за видами діяльності, забезпечення фінансової стійкості і стабільності, підтримку постійного рівня платоспроможності, зростанню вартості капіталу на підприємстві, мінімізацію витрат та зменшення неліквідних активів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Григораш О.В., Таран Н.О., Жданова О.М. Формування фінансових ресурсів підприємств України. *Економіка і суспільство. Мукачівський державний університет*. 2017. Вип. 13. С. 1072–1077. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/179 (дата звернення: 17.10.2023).
2. Гриценко Л.Л., Деркач Л.С. Дослідження формування та використання фінансових ресурсів корпоративного підприємства. *Вісник Сум ДУ. Серія «Економіка»*, 2021. № 2. С. 79–87. URL: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/2_2021/10.pdf (дата звернення: 17.10.2023).
3. Масюк Ю.В., Шкода А.В. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/download> (дата звернення: 17.10.2023).
4. Нечипоренко А.В., Рибалкіна А.О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/87.pdf (дата звернення: 17.10.2023).
5. Салига К.С., Писаренко Г.А. Система формування фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2011. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=487> (дата звернення: 17.10.2023).
6. Khalatur S.M. (2017) Innovative doctrine development of agriculture growth of Ukraine. *Technology audit and production reserves*, vol. 4, № 5 (36), pp. 19–26. DOI: <http://journals.uran.ua/tarp/article/view/108918/104383> (дата звернення: 22.10.2023).
7. Khalatur S., Vinichenko I., Volovyk D. (2021). Development of modern business processes and

outsourcing activities. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 7(3), pp. 195–202. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-3-195-202> (дата звернення: 21.10.2023).

8. Khalatur S., Pavlova H., Vasilieva L., Karamushka D., Danileviča A. (2022) Innovation management as basis of digitalization trends and security of financial sector. *Entrepreneurship and Sustainability*, vol. 9(4), pp. 56–76. DOI: [http://doi.org/10.9770/jesi.2022.9.4\(3\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2022.9.4(3)) (дата звернення: 17.10.2023).

9. Velychko O., Velychko L. Khalatur S., Roubík Hynek (2020). A guarantor in the quality management system of educational programs: a case of Ukrainian universities. *Problems and Perspectives in Management*, vol. 18(4), pp. 153–166. DOI: [https://doi:10.21511/ppm.18\(4\).2020.14](https://doi:10.21511/ppm.18(4).2020.14) (дата звернення: 19.10.2023).

10. Velychko O., Khalatur S., Bondarchuk N., Bahorka M. (2022). Self-regulation system of continual improvement of quality and efficiency in higher education: A case of Ukraine. *Knowledge and Performance Management*, vol. 6, no. 1, pp. 11–26. DOI: [https://doi:10.21511/kpm.06\(1\).2022.02](https://doi:10.21511/kpm.06(1).2022.02) (дата звернення: 20.10.2023).

REFERENCES:

1. Hryhorash O.V., Taran N.O., Zhdanova O.M. (2017) Formuvannya finansovykh resursiv pidpryyemstv Ukrainy [Formation of financial resources of Ukrainian enterprises]. *Economy and society. Mukachevo State University*, vol. 13, pp. 1072–1077. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/179 (accessed October, 2023).
2. Hrytsenko L.L., Derkach L.S. (2021) Doslidzhennya formuvannya ta vykorystannya finansovykh resursiv korporatyvnoho pidpryyemstva [Research on the formation and use of financial resources of a corporate enterprise]. *Bulletin of Sumy State University. Series "Economics"*, vol. 2, pp. 79–87. Available at: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/2_2021/10.pdf (accessed October 19, 2023).
3. Masyuk Yu.V., Shkoda A.V. (2021) Osoblyvosti formuvannya ta vykorystannya finansovykh resursiv pidpryyemstva [Peculiarities of formation and use of financial resources of the enterprise]. *Economy and society*, vol 34. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/download> (accessed October 17, 2023).
4. Nechiporenko A.V., Rybalkina A.O. (2020) Teoretychni aspekty formuvannya ta vykorystannya finansovykh resursiv pidpryyemstva [Theoretical aspects of the formation and use of financial resources of the enterprise]. *Efficient economy*, vol. 11. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/87.pdf (accessed October 20, 2023).
5. Saliga K.S., Pisarenko G.A. (2011) Systema formuvannya finansovykh resursiv pidpryyemstva [System of formation of financial resources of the enterprise]. *Efficient economy*, vol. 3. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=487> (accessed October 15, 2023).
6. Khalatur S.M. (2017) Innovative doctrine development of agriculture growth of Ukraine. *Technology audit and production reserves*, vol. 4, no. 5 (36). pp. 19–26.

Available at: <http://journals.uran.ua/tarp/article/view/108918/104383> (accessed October 22, 2023)/

7. Khalatur S., Vinichenko I., Volovyk D. (2021). Development of modern business processes and outsourcing activities. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 7(3), pp. 195–202. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-3-195-202> (accessed October 21, 2023).

8. Khalatur S., Pavlova H., Vasilieva L., Karamushka D., Danileviča, A. (2022) Innovation management as basis of digitalization trends and security of financial sector. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, vol. 9(4), pp. 56–76. DOI: [http://doi.org/10.9770/jesi.2022.9.4\(3\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2022.9.4(3)) (accessed October 21, 2023).

9. Velychko O., Velychko L., Khalatur S., Roubík Hynek (2020) A guarantor in the quality management system of educational programs: a case of Ukrainian universities. *Problems and Perspectives in Management*, vol. 18(4), pp. 153–166. DOI: [https://doi:10.21511/ppm.18\(4\).2020.14](https://doi:10.21511/ppm.18(4).2020.14) (accessed October 19 2023).

10. Velychko O., Khalatur S., Bondarchuk N., Bahorka M. (2022) Self-regulation system of continual improvement of quality and efficiency in higher education: A case of Ukraine. *Knowledge and Performance Management*, vol. 6, no. 1, pp. 11–26. DOI: [https://doi:10.21511/kpm.06\(1\).2022.02](https://doi:10.21511/kpm.06(1).2022.02)(accessed October 20, 2023).